

Силабус
навчальної дисципліни
ОК 18 Логопедія
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Синиця Аліна Олександрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fdsso/structure-fdsso/kaf-psychology/composition-kaf-psychology/synytsia-alina-oleksandrivna/
Контактний тел.	+380992285921
Е-mail викладача:	alina_starceva@ukr.net
Графік консультацій	з 9.00 до 18.00 з понеділка по суботу включно

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
6/180	30	30	120	екзамен
6/180	14	8	158	екзамен

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: афазія, моторна афазія, сенсорна афазія, порушення писемного мовлення, дислалія, дисграфія, дизорфографія, дискалькулія.

Мета та предмет курсу є озброєння здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань, уявлень про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження, виявлення та усунення різних мовленнєвих порушень у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіту.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності	Програмні результати навчання
<p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт- суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p> <p>РНУ18. Демонструвати на основі загальноєвропейських принципів, підходів і практик соціально свідому та відповідальну поведінку, слідувати деонтологічним принципам, гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>РНУ19. Застосовувати у професійній діяльності медико-біологічні знання, клінічні підходи до визначення обмежень функціонування та освітніх труднощів осіб з особливими освітніми потребами задля забезпечення ефективного корекційного впливу.</p> <p>РНУ20. Застосовувати у професійній діяльності знання про основні механізми спрямованої соціалізації людини, навчання та виховання, закономірності та особливості розвитку моторики, мови в онто- та дизонтогенезі задля забезпечення ефективною корекційною роботи з особами з особливими освітніми потребами.</p>

Зміст курсу:

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні відомості про афазії.

Тема 1. Загальні відомості про афазії. Розвиток афазіології. Афазія як системне порушення мовленнєвої діяльності. Причини, локалізація, механізм порушення. Зв'язок досліджень афазії з розвитком уявлень про вищі психічні функції. Нейролінгвістичний підхід у розумінні афазії на сучасному етапі. Класифікація афазій за різними принципами (етіологічним, патогенетичним, клінічним, психолінгвістичним).

Тема 2. Загальна мовленнєва та немовленнєва симптоматика різних форм афазій. Основні форми афазій (акустико-гностична, акустикомнестична, семантична, динамічна, аферентна моторна, еферентна моторна, мішана форма). Афазії у поліглотів та при амбидекстрії. Комплекс взаємопов'язаних мовленнєвих (порушення в лексичній, граматичній, фонетичній системі мовлення) і немовленнєвих (апраксії, агнозії) порушень при афазії. Порушення комунікативної функції мовлення при органічних ураженнях кори головного мозку. Методика обстеження хворих на афазію. Склад міжгалузевої команди учасників комплексного логопедичного обстеження.

Змістовий модуль 2. Акустико-гностична форма сенсорної афазії: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 3. Акустико-гностична форма сенсорної афазії: симптокомплекс. Порушення фонематичного слуху при афазії. Прояви слухової дискінезії, логореї, експресивного аграматизму в усному та писемному мовленні. Прояв амнестичних труднощів у хворих акустико-гностичною формою афазії. Клінічна картина хворого на акустико-гностичною формою афазії.

Тема 4. Акустико-гностична форма сенсорної афазії: особливості логопедичної роботи. Принципи та зміст корекційної роботи при сенсорних формах афазії. Відновлення фонематичного слуху при акустико-гностичній афазії. Прийоми відновлення слухомовленнєвої пам'яті. Подолання слухової дискінезії та експресивного аграматизму в усному та писемному мовленні. Етапи відновлювальної роботи при акустико-гностичній афазії. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 3. Акустико-мнестична форма сенсорної афазії: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 5. Акустико-мнестична форма сенсорної афазії: симптокомплекс. Етіопатогенез, симптоматика основних проявів акустико-мнестичної форми сенсорної афазії. Прояви мнестичних порушень при сенсорній афазії. Мнестично-інтелектуальний статус. Клінічна картина хворого на акустико-мнестичну форму афазії.

Тема 6. Акустико-мнестична форма сенсорної афазії: особливості логопедичної роботи. Відновлення зорового гнозису при акустико-мнестичній афазії. Прийоми відновлення слухомовленнєвої пам'яті. Подолання слухової дискінезії та експресивного аграматизму в усному та писемному мовленні. Етапи відновлювальної роботи при акустико-мнестичній афазії. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 4. Еферентна моторна афазія: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 7. Еферентна моторна афазія: симптокомплекс. Причини, механізми та симптоматика еферентної моторної афазії. Характеристика різних варіантів еферентної

моторної афазії. Прояви аграфії, алексії та імпресивного аграматизму при еферентній моторній афазії. Клінічна картина хворого на афазію.

Тема 8. Еферентна моторна афазія: особливості логопедичної роботи. Методика подолання аграфії, алексії, акалькулії та вторинних порушень при еферентній моторній афазії. Етапи відновлювальної роботи при еферентній моторній афазії. Методика подолання кінетичної апраксії на ранньому та резидуальному етапі відновлення. Подолання аграфії, алексії, імпресивного аграматизму при еферентній моторній афазії. Етапи відновлювальної роботи при еферентній моторній афазії. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 5. Аферентна моторна афазія: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 9. Аферентна моторна афазія: симптокомплекс. Причини, механізми та симптоматика аферентної моторної афазії. Прояви кінестетичної апраксії артикуляційного апарату. Клінічна картина хворого на аферентну моторну афазію.

Тема 10. Аферентна моторна афазія: особливості логопедичної роботи. Принципи та зміст корекційної роботи при моторних формах афазії. Прийоми та шляхи подолання кінестетичної апраксії артикуляційного апарату на ранньому етапі відновлення. Прийоми та шляхи подолання кінестетичної апраксії артикуляційного апарату на резидуальному етапі відновлення. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 6. Динамічна моторна афазія: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 11. Динамічна моторна афазія: симптокомплекс. Причини, механізми та симптоматика динамічної моторної афазії. Порушення планування та програмування усного та писемного висловлювання при динамічній афазії. Клінічна характеристика хворого на динамічну форму афазії.

Тема 12. Динамічна моторна афазія: особливості логопедичної роботи. Методика подолання: мовленнєвої аспонтанності, інактивності хворого. Відновлення планування та програмування розвиненого усного та писемного висловлювання. Подолання ехолалії при динамічній афазії. Етапи відновлювальної логопедичної роботи при динамічній афазії. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 7. Семантична афазія: симптокомплекс та особливості логопедичної роботи.

Тема 13. Семантична афазія: симптокомплекс. Прояви імпресивного аграматизму, амнестичних труднощів, порушень оптикопросторового та симультанного гнозису, обмеженість словника. Прояви зорових труднощів у хворих на семантичну афазію. Комплексні порушення при семантичній формі афазії. Клінічна картина хворого на семантичну афазію.

Тема 14. Семантична афазія: особливості логопедичної роботи. Подолання імпресивного аграматизму, мовленнєво-мисленнєвої діяльності. Прийоми подолання обмеженості словника, порушень розуміння прислів'їв. Етапи відновлювальної роботи при семантичній афазії. Результати відновлювального навчання.

Змістовий модуль 8. Загальні питання вивчення порушень писемного мовлення.

Тема 15. Історичний аспект дослідження проблеми порушень писемного мовлення.

Розуміння дислексії та дисграфії як проблеми оптичного та оптико-просторового порушення. Проблема дисграфії з позиції клініко-психологічного підходу.

Психолінгвістичний аспект вивчення порушень писемного мовлення. Методичний аспект вивчення дисграфії.

Тема 16. Сучасні уявлення про механізми письма та читання та етіологія цих порушень. Психофізіологічні механізми процесу письма. Мозкова організація процесу письма. Операції процесу письма. Психофізіологічні механізми процесу читання. Передумови письмового мовлення. Нейропсихологічний механізм порушення письма. Операції процесу читання. Ступені становлення навичок читання у дітей (за Т. Єгоровим). Відмінності процесів письма та читання. Особливості прояву порушень письма та читання у разі різних мовленнєвих патологій.

Змістовий модуль 9. Загальна характеристика порушень писемного мовлення.

Тема 17. Класифікація дисграфій. Причини порушень писемного мовлення. Симптоматика дисграфії. Типи патологічних помилок та їх механізми. Класифікація дисграфій з урахуванням порушених аналізаторів (М. Хватцев, О. Токарева). Класифікація дисграфій на основі несформованості певних операцій процесу письма. Класифікація дисграфій з урахуванням порушених психічних функцій.

Тема 18. Класифікація дислексій та етіологія порушень читання. Причини дислексії. Симптоматика дислексії. Механізми дислексії. Дислексія та порушення зорово-просторових функцій. Дислексія та порушення когнітивних функцій. Дислексія та порушення усного мовлення. Критерії класифікації дислексій. Оптична дислексія. Мнестична дислексія. Фонематична дислексія. Семантична дислексія. Граматична дислексія. Тактильна дислексія.

Змістовий модуль 10. Обстеження письма та читання

Тема 19. Методика обстеження письма дітей молодшого шкільного віку. Дослідження письма у дітей першого класу на початку навчання. Дослідження навичок письма учнів 1-4 класів. Діагностична модель вивчення стану письма у дітей з труднощами у навчанні. Оцінювання результатів обстеження письма учнів перших класів на початку навчання. Оцінювання результатів обстеження письма учнів 1-4 класів. Аналіз різних видів письмових робіт дітей.

Тема 20. Методика обстеження читання дітей молодшого шкільного віку Дослідження читацьких умінь учнів перших класів на початку навчання. Дослідження читання слів молодшими школярами із регулярним і нерегулярним написанням. Дослідження навичок читання учнів 1-4 класів. Оцінювання результатів обстеження читацьких умінь учнів перших класів на початку навчання. Оцінювання результатів обстеження навичок читання учнів 1-4 класів.

Змістовий модуль 11. Методика логопедичної роботи при дисграфіях

Тема 21. Методика логопедичної роботи при дисграфіях. Нормалізація звукової структури слова. Формування фразового мовлення. Розвиток часових уявлень. Розвиток оптико-просторових уявлень. Розвиток оптико-просторових диференціювань. Формування операцій лексико-семантичного аналізу. Формування операцій фонемного аналізу. Формування операцій морфемного аналізу. Формування контролю за письмом.

Тема 22. Поняття дизорфографії. Визначення дизорфографії. Причини та симптоматика дизорфографії. Передумови виникнення дизорфографії. Корекційна робота з подолання дизорфографії. Розвиток уваги, пам'яті. Робота з корекції почерку. Уточнення та розвиток понять: алфавіт, голосні та приголосні букви і звуки. Написання великої літери на початку речення та в іменах власних. Споріднені та спільнокореневі слова. Наголошені голосні. Правопис невимовних приголосних, дзвінких та глухих приголосних у кінці слова та

у словах зі збігом приголосних. Робота над просодичним компонентом мовлення. Робота над розвитком зв'язного мовлення.

Змістовий модуль 12. Методика логопедичної роботи при дисграфіях

Тема 23. Методика логопедичної роботи при дислексіях. Основні принципи логопедичної роботи при корекції дислексії: принцип комплексності. Патогенетичний принцип. Принцип урахування симптоматики та ступеня вираженості дислексій. Принцип обхідного шляху. Принцип поетапного формування розумових дій. Принцип поступового ускладнення завдань і мовленнєвого матеріалу. Принцип системності. Онтогенетичний принцип. Розвиток фонематичного сприйняття. Формування навички читання прямого відкритого складу з орієнтацією на наступну голосну. Розвиток мовного аналізу та синтезу. Розвиток умінь аналізувати речення на слова. Розвиток складового аналізу та синтезу. Виділення голосного звуку із складу та слова. Розвиток функції фонематичного аналізу та синтезу. Визначення кількості, послідовності та місця звуку у слові. Види робіт із закріплення функції фонематичного аналізу слів.

Тема 24. Методика логопедичної роботи при дислексіях. Формування зорової уваги та впізнавання форми, величини та кольору при оптичній дислексії. Розвиток зорової пам'яті. Формування просторових уявлень, зорового аналізу та синтезу. Корекція аграматичної та семантичної дислексії. Корекційна робота з уточнення та ускладнення структури речення. Корекційна робота з розвитку функції словозміни. Розвиток морфологічного аналізу складу слова. Робота з однокореневими словами. Розвиток звуко-складового синтезу.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

За джерелом інформації:

Словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, бліцопитування.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: інсценування, ігрові та практичні вправи, моделювання проблемних ситуацій, інтелектуальні розминки (головоломки), робота в групах та міні-групах («team building»), case-study.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): курс

Курс має особливості, які спрямовані на максимальне засвоєння вами знань з логопедії.

Безпека:

- у разі ракетних ударів або інших надзвичайних ситуацій, первинним є ваша безпека. Якщо під час заняття оголошують повітряну тривогу, заняття буде негайно припинено, і ми домовляємось із вами про його перенесення на інший час або про асинхронну роботу.

- намагайтеся дотримуватися всіх інструкцій з безпеки, і як тільки можливо, повідомте про ваш стан та можливість продовжити навчання.

 Типи занять:

- лекції з мультимедійним супроводом: для того, щоб ви мали не лише теоретичні знання, а й зрозуміли, як все це виглядає на практиці.

- практичні заняття: ви отримаєте можливість відточувати навички корекції мовленнєвих порушень, зокрема постановки звуків на справжніх пацієнтах або моделях.

- ✚ Дистанційне навчання:

- використовуються платформи Moodle та Zoom.

- ✚ Zoom-заняття:

- для підвищення ефективності навчання та взаємодії між усіма учасниками, увімкнення відео є обов'язковим. Це допомагає мені як викладачу краще зрозуміти, чи зрозумілі для вас матеріал та методики, а також допомагає зробити процес навчання більш особистісним. Якщо є вагомні причини, через які ви не можете увімкнути відео, будь ласка, заздалегідь повідомте мене про це.

- ✚ Домашнє завдання:

- будьте готові до регулярного домашнього завдання. Воно буде не лише теоретичним, а й практичним.

- ✚ Дедлайни:

- важливо дотримуватися установлених дедлайнів, але якщо у вас є причини, пов'язані з надзвичайними обставинами (як-то ракетні удари, відсутність зв'язку тощо), дедлайни можуть бути переглянуті.

- ✚ Етика та дисципліна:

- підтримую дотримання академічної чесності та професійної етики.

- що стосується додаткових матеріалів, рекомендованої літератури та онлайн-ресурсів — все це викладено на Google Disk, а посилання на нього є на платформі Moodle та в нашій Telegram групі.

- спілкуватись і вирішувати нагальні питання будемо в групі в Telegram, доки навчальний процес триває не в стінах нашого БДПУ, і можливі різні форс-мажорні обставини, як то блекаут, локдаун, відсутність зв'язку тощо.

- Буду рада бачити ваші обличчя і чути ваші голоси, тому за можливості прошу вмикати камери і бути активними учасниками освітнього процесу. Крім того, так я зможу вас впізнавати на вулиці і радо привітатися!

Ці політики можуть бути доповнені або змінені в залежності від ситуації. Я, зі свого боку, теж дотримуватимусь всіх означених політик. Якщо у вас є будь-які питання або пропозиції, будь ласка, не соромтеся звертатися. З нетерпінням чекаю на нашу конструктивну взаємодію в процесі вивчення неймовірно цікавої дисципліни!

До зустрічі на заняттях!

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (ноутбук, проектор); програмне (Moodle, репозитарій); наочність (презентації), логопедичні зонди, дидактичний матеріал.

Поточний та семестровий контроль за умов змішаного навчання та (або) з використанням технологій дистанційного навчання може проводитися на базі освітніх дистанційних платформ та сервісів, для яких можна використовувати Moodle, Zoom, додатки від Google.

Основним завданням поточного контролю є оцінка рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи, повноти та якості засвоєння ними навчального

матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуального завдання відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Застосовуються такі форми оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

- усний контроль: мозкова атака, ділова гра;
- розв'язування ситуативних задач;
- самоконтроль: само- та взаємооцінювання, рефлексія;
- тестовий контроль: письмове тестування (закриті, відкриті питання).

Критеріями оцінювання є: повнота та логічність знань, володіння понятійним апаратом, вміння аргументувати та робити власні висновки; враховується характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); глибина знань, їх зв'язок із практикою, інтегрування з суміжними дисциплінами; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання ситуативних задач, вміння планувати діяльність відповідно до програмових вимог, добирати ефективні методи та прийоми відповідно до поставлених завдань, творчо підходити до розв'язання професійно зорієнтованих ситуацій.

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен у обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Мінімальний прохідний бал допущення до екзамену – 25. Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен – 50 балів.

При цьому можливі два варіанти його складання: 1) в усній формі за білетами у кількості 30 варіантів. Кожний варіант білета включає по три питання: перше та друге – передбачають перевірку засвоєних теоретичних положень, що вимагає від здобувачів вищої освіти глибоких, міцних і усвідомлених знань; третє питання має практичну спрямованість і є перевіркою сформованості результатів навчання, слугує показником професійних умінь доцільного використання навчально-методичного матеріалу;

Критеріями оцінювання на екзамені є:

Бали	Критерії оцінювання
40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події,

	робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
--	---

2) у письмовій формі: передбачено 50 тестових завдань закритого типу, кожне з яких оцінюється 1 бал.

Загальна кількість балів за вивчений курс для денної форми навчання обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю (ЗК= 40 балів). Потім до отриманого показника додаються бали за виконане ІНДЗ та бали (10), та бали набрані під час екзамену (50). За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, визначаємо за формулою.

$$m = \frac{ЗК1 + ЗК2 + ЗК3}{n} + 10 + 50 = 100$$

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість кредитів.

10 бал. – ІНДЗ;

50 бал. – екзамен;

Загальна кількість балів за вивчений курс для заочної форми навчання, обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю (ЗК= 40 балів). Потім до отриманого показника додаються бали за виконане ІНДЗ та бали (10), та бали, набрані під час екзамену (50). За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, визначаємо за формулою.

$$m = 40 + 10 + 50 = 100$$

40 бал. – кількість набраних балів за поточним контролем; 10 бал. – ІНДЗ;

50 бал. – екзамен;

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
50-64	D
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Логопедія: підручник / За ред. М. К. Шеремет. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856с.
2. Лопатіна Г. О., Мицик Г. М. Методичний комплект для комплексного логопедичного обстеження дитини дошкільного віку «КЛАД». Запоріжжя: БДПУ, 2024. 265 с.
3. Рібцун, Ю.В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник. Львів : Світ, 2020. 264 с.

4. Рібцун Ю.В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник. Львів : Світ, 2020. 264с.
5. Ревуцька О. В. Вибрані питання логопедії: навчальний посібник. Бердянськ : ФОП Ткачук О.В, 2014. 288 с.
6. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії / упор. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
7. Хрестоматія з логопедії: навчальний посібник / уклад. С.В.Федоренко, І.С.Марченко ; за заг. ред. М.К.Шеремет. К. : Книга-плюс, 2019. 496 с.
8. Чередніченко Н.В. Формування та корекція складової структури слова у дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку : навчально-методичний посібник. Київ, 2019. 130 с.
9. Чередніченко Н.В. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання : навчально-методичний посібник. К. : ДІА, 2016. 212 с.
10. Чередніченко Н.В. Порушення письма у молодших школярів : діагностика та корекція : навчально-методичний посібник. К. : ДІА, 2018. 248 с.
11. Шеремет М. К., О. В. Ревуцька. Логопедія: корекційна робота при дислалії. Київ, 2009. 224 с.
12. Логопедія. Підручник / за ред. М. К.Шеремет К.: Видавничий дім «Слово», 2018. 856 с.

Допоміжна

1. Відновлення мовлення у пацієнтів з наслідками ураження нервової системи.URL: <http://surl.li/prevb>
2. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 288 с. 11.
3. Марченко І. С., Кобилякова Т. В. Профілактика оптичної дисграфії : навч.-метод. посіб. / укл.: І. С. Марченко, Т. В. Кобилякова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 101 с.
4. Пасічник Н. А. Логопедичні вправи та завдання. К.: Ред. загальнопедагог. газет, 2014. 128 с.
5. Сибірякін Я.В. Проблема реабілітації осіб із сенсомоторною афазією внаслідок гострого порушення мозкового кровообігу. URL: <http://surl.li/pqth>
6. Трофименко Л. І., Льяна В. М. Вивчення особливостей писемного мовлення молодших школярів з алалією. Scientific Collection «InterConf»:with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «International Scientific Discussion: Problems, Tasks and Prospects» (June 21-22, 2021) (63). С. 69-80 23.
7. Трофименко Л. І. Освітні труднощі в учнів початкових класів з алалією. Особлива дитина: навчання і виховання, 2022. №4 (108). С. 58-68
8. Шевченко О. Розвиток логопедичної допомоги в Україні. Дефектологія. 2003. №2. С. 49-53.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ